

Hvalpen flytter ind

Hvalpen flytter ind

Når hvalpen skal flytte fra mor og kuldsøskende til sit nye hjem, er det en kæmpe omvæltning. På de følgende sider følger vejledning og gode råd til, hvordan du kan få en god start på et vellykket samliv med din nye hvalp.

Det er vigtigt at planlægge hvalpens ankomst til familien grundigt, da dette vil gøre overgangen nemmere for hvalpen og fornøjelsen større for alle parter. Samtidig er det vigtigt at have fri de første uger efter, hvalpen er kommet hjem til dig, fordi det kan tage tid at falde til og føle sig tryk ved at være alene i det nye hjem. En traumatisk oplevelse med at være alene i den første tid kan medføre massive problemer med separationsangst fremover.

Mens hvalpen er hos opdrætteren

Besøg hvalpen hos opdrætteren, inden du tager stilling til at købe den. Følgende punkter er værd at være opmærksom på:

- Hvalpene bør være sunde og raske.
- Opdrætteren bør være åben og interesseret i at svare uddybende på dine spørgsmål.
- Hvalpene bør alle være nysgerrige og kontaktsøgende og ikke gemme sig væk, når du er på besøg.
- Hvalpene bør have daglig kontakt med den almindelige husholdning (støvsuger, gryder, pander, hårtørrer, vaskemaskine osv.).
- Hvalpene bør være fortrolige med almindeligt udendørsmiljø som græs, fliser, grus, osv.
- Hvalpene bør stifte bekendtskab med mange forskellige mennesker i alle aldre og af begge køn, fra de er 3-4 uger gamle.

Medbring gerne et skind, tæppe eller en større klud, som kan ligge i hvalpekassen den sidste uges tid, før du henter hvalpen. Dette skind/tæppe vil så lugte af hvalpens mor og søskende og være velkendt og rart for hvalpen, når den flytter til sit nye hjem. Det kan ligeledes være en fordel at medbringe halsbånd eller sele, som opdrætteren kan vænne hvalpen til at have på, inden man henter den.

Det kan være en fordel, hvis hvalpen allerede hos opdrætteren har fået sin første vaccination, så den er klar til at opleve verden, når du henter den. Tag en snak med din dyrlæge om hvilken vaccinationsplan, der vil være hensigtsmæssig for din hvalp, så jeres første besøg kan planlægges i god tid.

Når du henter hvalpen

Giv dig god tid, når du henter hvalpen. Den må gerne få tid til at slappe af og føle sig tryk sammen med dig, inden I forlader dens mor og søskende.

Hvis hvalpen skal transporteres i bil, er det en fordel at have en hjælper eller chauffør med, så hvalpen ikke lades alene på turen hjem. På længere ture (over 30 min.) bør der indlægges regelmæssige pauser, hvor hvalpen kan få lidt frisk luft, vand at drikke og mulighed for at gøre sig ren. På grund af risiko for køresyge bør hvalpen ikke have større portioner mad, før I kommer hjem. Vel hjemme skal hvalpen have ro og tid til at undersøge sine nye omgivelser med dig i nærheden. Giv hvalpen al den kontakt, den opsøger, men respektér også, hvis den trækker sig lidt tilbage for at få fred. Omvæltningen og de mange nye indtryk kan være overvældende for den lille hvalp, og Zylkène kan være en god støtte for hvalpen i denne periode.

Første nat

Det kan være en fordel at lære hvalpen at sove der, hvor man ønsker, den skal ligge fremover. Den skal naturligvis ikke være alene endnu, så hvis man ønsker, den skal ligge i f.eks. bryggers, køkken, entre eller stue, må man forberede sig på også selv at sove der de næste dage eller uger.

Ligger hvalpen i en kurv ved siden af sengen, kan man lægge en hånd ned til den, når den har brug for kontakt. Hvis man ligger på gulvet eller en madras ved siden af hvalpen, kan den selv lægge sig op ad én, når den har brug for kontakt. Når hvalpen vågner og bevæger sig omkring, bør man gå udenfor med den, så den har mulighed for toiletbesøg, men vær i øvrigt rolig og passiv, så hvalpen fornemmer, at der ikke skal leges og fjolles.

Renlighed

En tommelfingerregel er, at hvalpen har behov for at gøre sig ren, når den har spist, sovet og leget - altså hele tiden 😊. Når hvalpen er i aktivitet, er der sjældent mere end ca. ½ time mellem tissetårene. Når den ligger og sover, kan der derimod godt gå flere timer, uden den skal tisse.

Det er ikke normalt for hvalpen at gøre sig ren der, hvor den ligger og sover, medmindre den aldrig har haft andre muligheder. Ofte ser man altså, at hvalpen søger lidt afsides, før den sætter sig. Hvalpen vil gerne gøre sig ren et sted, hvor den føler sig tryk og vil efterhånden få præference for bestemte steder eller typer af underlag. Hvis hvalpen kun har tisset på aviser hos opdrætteren, tager det måske lidt længere tid, før den har lyst til at tisse på græs, grus eller fliser derhjemme. På samme måde vil mange "uheld" i stuen gøre det mere naturligt for hvalpen at gøre sig ren netop der.

En målrettet indsats fra starten vil altså forkorte perioden med urenlighed. Hvis man er opmærksom og konsekvent går ud med hvalpen, hver gang den har spist, sovet eller leget, samt når den "søger lidt væk", vil den hurtigt føle det unaturligt at besøge indendørs, og den vil blive mere og mere "uroelig" og søgende, før den sætter sig. Det er en god idé at have et eller to faste steder, man går ud til i starten, da hvalpen så hurtigt vil føle sig tryk og vide, hvad den skal. Mange hvalpe er næsten renlige i løbet af en uges tid, hvis ejeren investerer tilstrækkelig tid og opmærksomhed i renlighedstræningen fra starten.

Alene hjemme

Tilvænningen til at være alene hjemme bør startes, så snart hvalpen er blevet tryk ved sit nye hjem, da hunden senere i livet vil få sværere ved at acceptere nye situationer. Når hunden bliver ældre, kan tilvænningen stadig gennemføres, men vil kræve noget mere tid og tålmodighed.

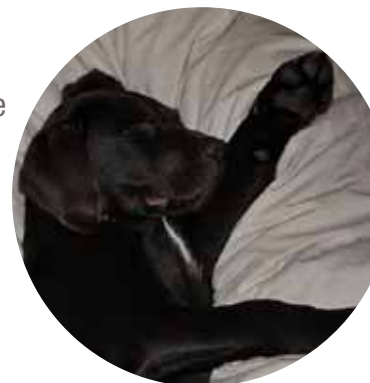
Det er vigtigt for en vellykket træning, at hvalpen ikke opfatter ubehag ved at være alene. Derfor bør hvalpen heller ikke isoleres fra familien om natten, før den er klar til det. En angst, der er udviklet, fordi hvalpen er alene om natten, vil have stor betydning for forløbet af alene-hjemme-træningen.

Der er stor forskel på hunde, og nogle hvalpe vælger tidligt selv at lægge afstand til familien, når de er trætte. Andre hvalpe har svært ved at slappe af uden næsten at ligge på tæerne af ejerne. Disse individuelle forskelle gør, at det kræver mere arbejde at lære hvalpen med stort kontaktbehov at være alene end den hvalp, som helst vil være i fred, når den er træt. Det er ofte hvalpe med et stort kontaktbehov, der har størst risiko for at udvikle alene-hjemme-problemer, hvis ikke træningen gribes korrekt an fra starten.

At være alene hjemme kræver både tryghed og vilje til inaktivitet. Trygheden kommer, når hvalpen falder til i sit nye hjem og ikke bliver udfordret med isolation for tidligt og/eller for længe ad gangen.

Hvalpens soveplads

Det er et temperaments spørgsmål, hvor man lader hunden sove – både den første nat og fremover. Det vigtigste er, at man ikke isolerer hunden. Hvis man vælger, at den ikke skal sove i soveværelset, kan man lægge sig på en madras ved siden af hvalpen den første tid. Når den ikke længere har brug for at ligge tæt op af ejeren (ofte i løbet af 1-5 nætter), kan man sætte et gitter imellem sig selv og hunden, eventuelt i en døråbning. Bliver hunden urolig, kan man lægge en arm ind til den gennem gitteret. I løbet af ganske kort tid kan man flytte madrassen længere væk – og skulle gerne kunne vende tilbage til soveværelset i løbet af 1-3 uger.

Hvalpens første tid i det nye hjem

At hvalpen trygt kan være inaktiv, mens den er alene, kræver en del forberedelse, og hvalpen bør ikke efterlades alene de første dage i sit nye hjem. Det vil sige, at man skal være indstillet på at bruge for eksempel sin sommerferie på at få en hvalp i hjemmet.

Alene-hjemme-træning af hvalpen

Døgnrytmen

Selv om man har fri den første tid sammen med hvalpen, bør man i videst muligt omfang holde den døgnrytme, som man har i sin hverdag.

Man bør fra første morgen stå op et par timer før, hvalpen i hverdagen skal efterlades alene. Hvalpen tilbydes roligt samvær og aktiviteter som gåture, søgen efter foder i haven, i boligen eller et område nær hjemmet samt andre småopgaver. Det er vigtigt, at hvalpen ikke stresses med vilde aktiviteter som boldkast og lignende, inden den skal være alene.

Fra det tidspunkt, hvor hvalpen normalt skal være alene, skal der ingen aktiviteter være. Hvalpen lukkes i haven eller kommer på gaden, når den virker urolig (skal tisse), men ellers bør man læse eller beskæftige sig med andre "stille", og for hunden, uinteressante aktiviteter. Efter 4-5 timer (realistisk tidsrum for en større hvalp at være alene) tilbydes igen aktivitet i form af gåture, søgen efter foder, leg osv.

Efter få dage sover de fleste hvalpe det meste af den "inaktive" tid. Mange hvalpe vælger at lægge sig for sig selv af og til, og det vil gøre alene-hjemme-træningen en del nemmere.

Et gitter i en døråbning kan bruges til at adskille hvalpen fra dig i kortere perioder af den "inaktive" tid, når hvalpen er træt. Det er vigtigt, at træningen foregår uden protester fra hvalpen, da man ellers er gået for hurtigt frem. Når hvalpen gerne lægger sig og slapper af i dagens "inaktive" periode, kan man begynde at forlade hjemmet i kortere perioder ad gangen. I starten ganske få minutter, men intervallet kan øges til en hel formiddag i løbet af nogle uger.

Det er vigtigt, at alene-hjemme-træningen tilpasses den enkelte hund. Nogle hunde vil have brug for 2 eller 3 gange så lang tid som det skitserede. Det vigtigste er, at hunden føler sig tryk og er træt, når den forlades.

Når du går, bør du blot forlade huset uden at snakke til hvalpen. Ved at ynke eller tale trøstende til hvalpen, vil den fornemme en anderledes stemning. Dermed er der risiko for, at den vil forbinde det at blive efterladt med noget nyt og anderledes, som kan gøre den utryk.

Socialisering

I de første uger og måneder af hvalpens liv danner den sig et blivende indtryk af, hvordan "verden ser ud, lyder og lugter". Senere vil den sammenligne nye oplevelser med dette verdensbillede. Det er altså vigtigt, at både opdrætteren og hvalpens nye familie allerede tidligt er opmærksomme på at give hvalpen en masse indtryk og oplevelser, der ligner det, hvalpen forventes at kunne håndtere senere i livet.

Hvalpen skal i sine vågne og aktive perioder altså ud og opleve en masse f.eks. forskellige steder, trafik, mennesker, hunde og andre dyr. Oplevelserne skal være positive, men også afspejle den verden, man forventer hunden skal kunne håndtere fremover. Da det er en ordentlig mundfuld, kræver det noget planlægning for også at få tid til at slappe af og fordøje indtrykkene hjemme.

Hvalpen har brug for at møde mange forskellige mennesker for ikke senere at blive utryk ved bestemte typer af mennesker. I løbet af de første 3 levemåneder skal den have kontakt med mennesker af begge køn, forskellige aldre og hudfarver, med og uden skæg, hat, briller osv. Man kan evt. klæde sig selv og sine gæster ud med skæg, hatte og briller.

Når hvalpen er omkring 3 måneder, lukker dens "socialiseringsvindue" langsomt ned. Hvalpen kan naturligvis godt vænnes til nye ting senere i livet, men dette er en meget langsom og mere omstændig proces.

Mødet med andre hunde kræver lufteture i parker og andre grønne områder på samme tid som det øvrige hundefolk, og da de ofte møder i forskellige "hold", kan man i byområder med lidt planlægning møde rigtig mange forskellige hunde og mennesker i løbet af en uge. Toge, busser, barnevogne, kørestole, trapper, elevatorer, heste osv. må man opsøge, og dette kan kræve en del planlægning. Måske er der "hvalpesocialiseringshold" eller "hvalpeaftener" hos en dyreklinik eller hundetræner i området.

Bidehæmning

Bidehæmning er hundens evne til at kontrollere sit bid. Hæmningen bruges i sociale sammenhænge og sikrer, at hundene kan markere og sige fra uden at skade hinanden. Selvom et slagsmål mellem to hunde kan se voldsomt og skræmmende ud, er det sjældent, at de skader hinanden for alvor. Hunde, der bider ud efter hinanden, ønsker ikke at skade hinanden, men at "sætte vægt bag ordene".

At kunne styre sin mund på denne måde kræver træning. Det er ikke en egenskab, hvalpen er født med. En meget stor del af hvalpenes tid bruges på at "legeslås", fra de er ca. 5 til ca. 16 uger gamle. Denne disciplin finpudser deres signaler, men den er også meget vigtig for udvikling af deres bidehæmning. Derfor er det vigtigt at lade hvalpen møde andre hvalpe, så den kan fortsætte sine brydekampe med ligesindede, når den har forladt sine søskende.

Gå pænt i line

At gå pænt i line er en svær, men vigtig øvelse at lære. Gåturene skal gerne være til glæde for både hund og ejer, hvilket bedst sikres, når hunden følger villigt med og ikke trækker af sted med ejeren.

I starten vil hvalpen måske sætte sig ned og være uvillig til at følge med, fordi den helst ikke vil for langt væk fra hjemmet. Dette sker derfor typisk i starten af turen, mens man stadig er tæt på hjemmet. Man bør ikke trække af sted med hvalpen, da dette vil mindske dens lyst til at gå i snor, og lokker man med godbidder, vil hvalpen måske opfatte det som en belønning for at sætte sig i stedet for at gå. I stedet kan man bære hvalpen det første stykke, til hjemmet ikke mere "trækker" i hvalpen. Nu vil det så være hvalpens flok - altså dig - den ønsker at være tæt på, og den følger derfor gerne med.

Når hvalpen trækker i linen, vil den gerne fremad. Følger man med den fremad, belønnes den altså for at trække. Det er derfor vigtigt at blive stående, når hvalpen trækker og først bevæge sig fremad, når linen er løs igen. På denne måde finder hvalpen ud af, at hurtigste vej frem er en løs line. Lad bevægelsen fremad være belønningen, når linen bliver slap igen. Godbidder og ros bør bruges, når hvalpen af sig selv bevæger sig hensigtsmæssigt ved siden af dig.

I starten skal man have lidt tålmodighed, men er man konsekvent, finder hvalpen hurtigt ud af, hvad det drejer sig om. Det er en dårlig idé at rykke i linen, skælde ud eller på anden måde straffe hvalpen med ubehag, når den trækker, da dette blot vil give den en opfattelse af, at det er ubehageligt at gå tur med dig. Tålmodighed er nøglen til positiv indlæring og et tillidsforhold mellem dig og hunden.

Transport

Uanset om hvalpen skal transporteres i bil, cykelkurv, taske, bus eller tog kræver det tilvænning. Af sikkerhedsmæssige årsager bør hunden fastgøres ved transport i bil, enten i bur eller med sikkerhedssele.

Før transporten

- Tilvænning til et bur eller en transportkasse bør startes så tidligt som muligt.
- Buret/kassen kan placeres let tilgængeligt i boligen med åben låge og et tæppe. Placer buret/kassen i et centralt rum, fordi hvalpen helst vil opholde sig i samme rum som resten af familien, så den kan følge med i det hele.
- Lad hvalpen selv undersøge buret og gå derind på eget initiativ. Legetøj eller godbidder placeret ved åbningen og i buret kan øge hvalpens motivation for at gå derind.
- Giv hvalpen tid til at føle sig tryk ved kassen, før lågen lukkes. I starten kun få sekunder ad gangen, men efterhånden kan tiden øges. Det er dog vigtigt, at hvalpen stadig har en positiv oplevelse og ikke bliver frustreret eller irriteret.
- Transportkasser eller tasker til mindre hunde kan man begynde at bære rundt på, når hvalpen føler sig tryk ved at opholde sig derinde. Lad seancen slutte med en belønning (mad eller legetøj) i transportkassen, inden lågen åbnes igen.
- Større hunderacer kan ligeledes vænnes til buret inde i stuen. Når hvalpen føler sig tryk og glad ved buret, flyttes dette ud i bilen.
- Nu kan tilvæningen fortsætte i bilen med åben dør og slukket motor.
- Efterhånden kan man lukke bildørene, starte bilen og evt. køre nogle småture.

Under transporten

Ved længere transport er det vigtigt at tilbyde hvalpen vand og frisk luft med jævne mellemrum samt gåture, så den kan besøge og få rørt sig. Enkelte dyr bliver køresyge. Derfor frarådes det at tilbyde større måltider, før man er nået til bestemmelsesstedet. Sørg for god ventilation og efterlad aldrig hvalpen i bilen uden opsyn.

Indkaldstræning

At komme når du kalder er en af de vigtigste øvelser at lære hvalpen. Denne øvelse er nøglen til frihed og en masse gode oplevelser for hvalpen.

Det kan anbefales at lade hvalpen løbe løs i områder uden trafik, fra den er helt lille. Især den lille hvalp vil være bange for at blive efterladt og holder sig i nærheden af dig – dens flokfører. Inden hvalpen har lært at komme på et indkaldsord, kan du blot løbe lidt væk fra den. Så vil langt de fleste hvalpe følge efter. Er du usikker på hvalpens reaktion, kan du evt. prøve med en lang, let line de første gange.

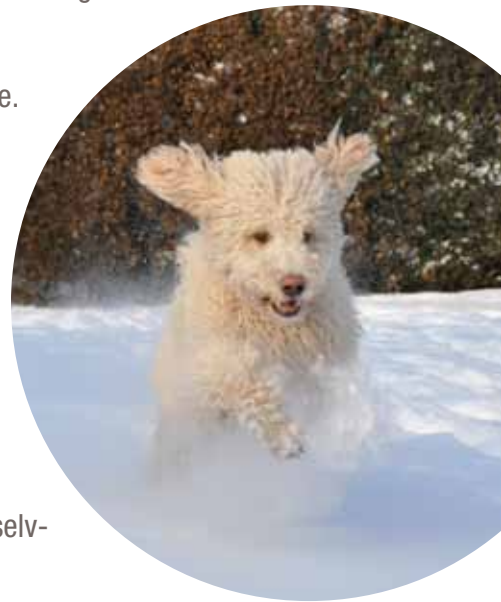
Det er naturligt for hvalpen at følge efter dig, når I er væk fra de vante omgivelser. Udnyt dette flokinstinkt og giv hvalpen en fornemmelse af, at den skal holde øje med, hvor du er og ikke omvendt. Dette kan gøres ved at være lidt "uforudsigelig" og ikke gå den samme vej rundt i parken hver gang. Drej til højre, når hunden løber ligeud eller drejer til venstre osv. Hvalpens behov for at holde øje med, hvor du er, vil på denne måde holdes ved lige, når den bliver ældre og mere selvstændig.

Selve indkaldstræningen starter med, at du vælger et ord, som *kun* bruges i denne forbindelse og ikke misbruges i andre situationer. Det kan være "HER", "HIT", "HEY", "GUF", "PØLSE", eller hvad familien nu kan blive enige om. Herefter skal man vælge en belønning, der falder hver gang, indkaldsordet bruges. Er hvalpen maddglad, er godbidder velegnede. Hvis hvalpen ikke er så interesseret i mad, må man finde en anden belønning. Dette kan være en bold med snor i, en klud, et stykke legetøj eller noget helt andet. Det kan være en fordel at reservere de lækreste godbidder eller mest interessante stykker legetøj til indlæringen af indkaldsord.

Først kobles indkaldsordet med belønning. Det sker ved at sige indkaldsordet og give hunden belønningen. Man kan sagtens starte træningen hjemme i stuen. Det er vigtigt ikke at vente på en reaktion fra hunden, før man belønner. Sig blot indkaldsordet og beløn. Gentag dette 5-10 gange efter hinanden – efter 3-10 gentagelser begynder hunden at reagere på indkaldsordet. Efterhånden som hunden reagerer på ordet, kan afstanden til den, samt området hvor ordet trænes, varieres. Når hundens reaktion er ved at være sikker, kan man begynde at træne i områder med distraktion fra omgivelserne. Husk at belønne hver gang indkaldsordet er i brug og lad være med at bruge det i situationer, der ikke er trænet endnu. Hvis ordet bruges flere gange i situationer, hvor hunden ikke kommer, vil det medføre en "udvanding" af ordet, da det nu pludselig kan kobles med noget andet (f.eks. herlig leg med en anden hund) end det at komme hen til dig.

I situationer, hvor der er en chance for, at hunden ikke lyder indkaldsordet, kan du i stedet løbe væk fra den eller simpelthen hente den. Når du løber fra hunden, og den sætter efter dig, kan du bruge indkaldsordet, lige inden hunden indhenter dig. Dette vil være med til at styrke indkaldet yderligere.

Skæld aldrig hunden ud, når den kommer hen til dig og lad være med at tage den i line, hver gang den kommer. Begge dele vil være med til at gøre indkaldsordet svagere. Man kan sagtens kalde på hunden og belønne den, selvom den ikke skal i line, og man kan også godt belønne den hver gang, man har koblet linen i halsbåndet.

RIGTIG GOD FORNØJELSE

Når livet bliver lidt svært...

Zyklène med alfa-casozepin
til hund og kat ved uro og utryghed

Læs mere om Zylkène på: www.zylkene.dk